

Αναμορφώνοντας τους Πιστωτικούς Πόρους Προς την Κοινωνία της Πεταλούδας

του Thomas H. Greco, Jr.

Πρωτότυπος τίτλος:

Reclaiming the Credit Commons Towards a Butterfly Society

(βλ. σημείωση του μεταφραστή στο τέλος του κειμένου)

Σήμερα ήδη τα τοπικά νομίσματα και τα εναλλακτικά συστήματα ανταλλαγών απασχολούν τα μαζικά μέσα, ακόμα και εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας όπως η *Wall Street Journal*, ο *Guardian* και το *Der Spiegel*, και επίσης την τοπική και δικτυακή τηλεόραση. Η σχετική ειδησεογραφία εστιάζει κυρίως στις προσπάθειες να κρατηθεί η κυκλοφορία του χρήματος σε τοπικό επίπεδο αντί να “διαρρέει”, ως μέθοδος για την ενίσχυση της ζωτικότητας των τοπικών οικονομιών και για την βελτίωση των προσδοκιών των τοπικών επιχειρήσεων στον αγώνα τους να ανταγωνιστούν τις μεγάλες αλυσίδες.

Όλα αυτά είναι ωραία και καλά, αλλά χάνουν την ουσία της παθολογίας των κοινοτήτων μας – αλλά και του κόσμου μας. Τα προβλήματα που οι κοινότητές μας αντιμετωπίζουν, αλλά και ο πολιτισμός συνολικά, αφορμώνται από την *καθεαυτή φύση του χρήματος* και τους μηχανισμούς με τους οποίους αυτό δημιουργείται και επιμερίζεται από τα μέλη του ισχυρότερου καρτέλ που γνώρισε ποτέ ο κόσμος. Το συνολικό παγκόσμιο καθεστώς του χρήματος και των τραπεζών έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να συγκεντρώνει την ισχύ και να συγκεντρώνει τον πλούτο στα χέρια μιας κυρίαρχης ελίτ, και αυτό το κάνει πολύ αποτελεσματικά εδώ και πολύ χρόνο.

Σε κάθε αναπτυσσόμενη οικονομία, η ανθρώπινη εργασία είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένη. Πολύ λίγα από αυτά που χρειαζόμαστε τα κάνουμε εμείς οι ίδιοι. Το γεγονός αυτό κάνει την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών αναγκαία για την επιβίωση. Όμως το πρωτόγονο ανταλλακτικό σύστημα είναι αναποτελεσματικό και εξαρτώμενο από συμπτώσεις αναγκών του τύπου “έχω κάτι που θέλεις και έχεις κάτι που θέλω”. Εάν κάποιος από μας δεν έχει κάτι που να θέλει ο άλλος, η ανταλλαγή απλώς δεν είναι δυνατή. Το χρήμα επινοήθηκε για να κάνει δυνατές τις ανταλλαγές πέρα από τις τοπικές κοινότητες με τη στενή έννοια, όπου πλέον άτυπες μορφές του δούνται και λαβείν είναι εφικτές. Κάνει εφικτό ένα εμπόριο που είναι ευκαιριακό και απρόσωπο.

Το χρήμα είναι πρώτα απ’ όλα ένα μέσο ανταλλαγής, ένα είδος συμβατικού μέσου που δίνει τη δυνατότητα σε έναν πωλητή να μεταφέρει πραγματική αξία στον αγοραστή, και μετά να χρησιμοποιήσει τα χρήματα που έλαβε για να αξιώσει μέσα στην αγορά από κάποιον άλλο κάτι που αυτός/ή χρειάζεται.

Στις παλιότερες εποχές, διάφορα αγαθά τα οποία είχαν κάποια γενική συμβατική χρησιμότητα υπηρετούσαν τους ανταλλακτικούς σκοπούς ως ανταλλακτικά μέσα. Για παράδειγμα, εγώ μπορεί να μην είμαι καπνιστής, αλλά ξέροντας ότι πολλοί άλλοι επιθυμούν τον καπνό, θα μπορούσα να το αποδεχτώ ως πληρωμή για τα μήλα μου. Το ίδιο ισχύει για το χρυσάφι και το ασήμι, τα οποία εκ των πραγμάτων εξελίχθηκαν στα προτιμητέα ανταλλακτικά μέσα.

Όμως το χρήμα εξελίχθηκε μέσα στο χρόνο. Το χρήμα δεν είναι πλέον “πράγμα”. Είναι πίστωση, είναι *πίστη* μέσα σε ένα σύστημα λογαριασμών, η οποία εξωτερικεύεται και ισχύει κυρίως ως “απόθεμα” μέσα στις τράπεζες, και μόνο δευτερευόντως, και σε μικρά ποσά, ως τραπεζογραμμάτια (κυκλοφορούν χρήμα). Το κάθε εθνικό νόμισμα υποστηρίζεται από το συνολικό πιστωτικό απόθεμα όλων εκείνων που υποχρεώνονται από το νόμο να το αποδέχονται.

Για να το πούμε με απλά λόγια, επιτρέψαμε την ιδιωτικοποίηση του *κοινού πιστωτικού αποθέματος*, και έτσι έγινε πλέον προσβάσιμο μόνο δια της προσφυγής σε κάποια τράπεζα ώστε να χορηγηθεί ένα “δάνειο”. Για να υπάρξει καινούργιο χρήμα, πρέπει κάποιος να χρεωθεί. Στην πραγματικότητα τίποτε δεν δανείζεται – οι τράπεζες απλώς δημιουργούν το χρήμα με βάση την υπόσχεση του δανειολήπτη ότι θα πληρώσει. Έτσι όπως τίθεται λοιπόν, *δίνουμε το συλλογικό μας πιστωτικό απόθεμα στις τράπεζες και μετά τις ικετεύουμε να μας δανείσουν λίγο από αυτό πίσω σε μας - και τους πληρώνουμε με τον τόκο για αυτό το “προνόμιο”*. Το αποτέλεσμα είναι μία χρόνια σπανιότητα χρήματος μέσα στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας, και μάλιστα ενώ το χρήμα σπαταλιέται από τις κεντρικές κυβερνήσεις για ελλειμματικές δαπάνες, για τη χρηματοδότηση πολέμων, διασώσεων, και άλλες άσκοπες δαπάνες...

Σαν να μην έφταναν αυτά, η χειρότερη πλευρά του παρόντος παγκόσμιου χρηματικού συστήματος είναι η εγγενής απαίτηση για συνεχή μεγένθυση – αυτό που λέμε *δόγμα της μεγένθυσης*. Αυτό ξεκινά από το γεγονός ότι το χρήμα δημιουργείται στη βάση του χρέους που γεννάει τόκο, έτσι ώστε απλώς το οφειλόμενο ποσό να αυξάνει με την πάροδο του χρόνου. Όμως ο συνθετικός τόκος συνιστά μία συνάρτηση εκθετικής ανόδου, πράγμα που σημαίνει ότι το χρέος ανεβαίνει όχι με σταθερό βήμα αλλά με αυξητικό συντελεστή. Το πλανητικό χρηματικό σύστημα απαιτεί την ολοένα συνεχή διόγκωση του χρέους ώστε να αποφύγει την οικονομική κατάρρευση. Έτσι, οι κύκλοι της “φούσκας” που έχουμε δει γίνονται όλο και πιο έντονοι, και ο ανταγωνισμός στο δανεισμό λόγω της ανεπαρκούς διαθεσιμότητας του χρήματος έχει ως αποτέλεσμα μία ολοένα μεγαλύτερη περιβαλλοντική καταστροφή και κοινωνική υποβάθμιση.

Το κοινό πιστωτικό απόθεμα είναι το πλέον παραγνωρισμένο ζήτημα των κοινών πραγμάτων, και όμως είναι το πλέον καίριο, διότι η πίστωση είναι το βασικό θεμέλιο και η ουσία του σύγχρονου χρήματος, και το χρήμα είναι το ουσιαστικό μέσο για την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών. Αυτός που ελέγχει το χρήμα πραγματικά ελέγχει τα πάντα μέσα στον υλικό κόσμο. Η ιδιωτικοποίηση των κοινών πιστωτικών μέσων όχι μόνο έδωσε στους λίγους τη δυνατότητα να εκμεταλλεύονται τους πολλούς, αλλά εκτίναξε την οικονομική κυριαρχία πέρα από κάθε λογικό όριο και τροφοδότησε τη σύγκρουση για τον έλεγχο των πόρων σε όλο τον κόσμο.

Κάποτε στο παρελθόν, οι ισχυρές δομές του κόσμου βασίζονταν σε έναν δόλιο διακανονισμό μεταξύ της πολιτικής εξουσίας και της θρησκευτικής εξουσίας. Βασιλιάδες, αυτοκράτορες και πρίγκηπες, βασίζονταν στην εκκλησιαστική ιεραρχία για να νομιμοποιήσουν την αρχή τους. Ενόσω οι άνθρωποι εξαρτώντο από την εκκλησία και τους ιερείς της για σωτηρία και αναφορά στον “ουρανό”, αυτοί πειθήνια αποδέχονταν αυτή την κατάσταση των πραγμάτων, όταν όμως οι πεποιθήσεις άρχισαν να αλλάζουν οι εκκλησιαστικές εξουσίες έχασαν πολλή από την επιρροή τους. Σήμερα η παγκόσμια εξουσιαστική δομή βασίζεται επάνω σε έναν δόλιο διακανονισμό

μεταξύ της πολιτικής εξουσίας και της οικονομικής εξουσίας. Ακόμη και σε χώρες που αποκαλούνται δημοκρατικές, είναι οι υψηλού επιπέδου τραπεζίτες και χρηματοδότες και οι ευνοούμενοί τους στα μέσα, την εκπαίδευση, την ιατρική και άλλους τομείς αυτοί που επιλέγουν τους πολιτικούς ηγέτες και ορίζουν την δημόσια πολιτική. Όσο οι άνθρωποι εξαρτώνται από το χρήμα που οι τραπεζίτες δημιουργούν για την υλική τους “σωτηρία” και για την ελπίδα για “καλή ζωή”, αυτή η κατάσταση πραγμάτων θα εξακολουθεί να προκαλεί τις μάζες – που είναι στην ουσία οι εγγυητές του κυβερνητικού χρέους – να βουτούν όλο και πιο βαθιά μέσα στην κινούμενη άμμο της σκλαβιάς του χρέους.

Ο τόκος που πρέπει να πληρώνεται για να “δανειζόμαστε” την ίδια μας την πίστωση από την τράπεζα δεν είναι το μόνο παρασιτικό στοιχείο σε αυτό το σύστημα. Ένα ακόμη είναι ο πληθωρισμός της ροής του χρήματος που συνοδεύει τις κυβερνητικές ελλειμματικές δαπάνες. Οι περισσότερες εθνικές κυβερνήσεις με συνέπεια ξοδεύουν πέραν των εισοδημάτων, απομυζώντας έτσι πραγματική αξία έξω από την οικονομία ως αντίκρουσμα για το ψεύτικο χρήμα που οι τράπεζες δημιουργούν για αυτές με θεσμικό πρόσχημα. Αυτή η υποτίμηση του νομίσματος αναπόφευκτα προκαλεί αύξηση των τιμών στα βασικά αγαθά μέσα στην αγορά. Σε αυτά μπορείτε να προσθέσετε τους ανήθικους μισθούς και τα μπόνους που οι “μυημένοι από μέσα” απολαμβάνουν για να διατηρείται το σύστημα, και τις περιοδικές “διασώσεις” που αποσπούν από τις κυβερνήσεις.

Η εικόνα γίνεται απολύτως ξεκάθαρη στον καθένα που έχει τη διάθεση να ρίξει μια προσεκτική ματιά: Το κυρίαρχο χρηματικό και τραπεζικό σύστημα, όπως είναι δομημένο επάνω στην τοκογλυφία και την συγκέντρωση της εξουσίας και του πλούτου, έχει επιφέρει ανείπωτη αθλιότητα και αδικία στο ανθρώπινο γένος και σε όλο τον ιστό της ζωής επάνω στον πλανήτη Γη. Είναι ένα σύστημα που δεν μπορεί να αναμορφωθεί - μπορεί μόνο να ξεπεραστεί.

Υπέρβαση του Χρηματικού Συστήματος;

Τα καλά νέα είναι, ότι δεν χρειάζεται να είμαστε θύματα ενός συστήματος που μάς χρεοκοπεί με τόσο προφανή τρόπο. Στα χέρια μας έχουμε τη δύναμη να αξιοποιήσουμε τα κοινά πιστωτικά αγαθά. Μπορούμε να το κάνουμε ειρηνικά και χωρίς επίθεση στο οχυρωμένο καθεστώς. Χρειάζεται μόνο ο καθένας μας να πάρει τον έλεγχο της πιστώσεώς του και να την δίνει σε εκείνα τα άτομα και επιχειρήσεις που την εκτιμούν και να την κατακρατά από εκείνους που δεν την εκτιμούν, και επίσης να ασκήσουμε τα ταλέντα και τις ενέργειες μας σε εκείνες τις επιχειρήσεις που ενισχύουν την κοινωνική ευελιξία, την βιωσιμότητα, την αυτάρκεια και την κοινή ωφέλεια.

Όλοι μας έχουμε μάθει να κυνηγάμε το χρήμα ως έναν τρόπο να προσφέρουμε στους εαυτούς μας και στις οικογένειές μας τα υλικά αγαθά της ζωής, ωστόσο το χρήμα έχει γίνει ένα εργαλείο ισχύος, μια επιπόνηση που δίνει τη δυνατότητα στους λίγους να ελέγχουν την πορεία των ανθρώπινων πραγμάτων. Όσο μένουμε γοητευμένοι από αυτό το κυνήγι του χρήματος, είμαστε όλοι κούκλες-νευρόσπαστα στη σειρά που εκτελούν τις επιταγές αυτών που χειρίζονται τα νήματα – εκείνης της μικρής ελίτ που, με τις καλύτερες προθέσεις, ενεργούν από τη θέση του στενού προσωπικού συμφέροντος, του σφάλματος και της χονδροειδούς αυταπάτης.

Ίσως μια μέρα δουν το φως, αλλά δεν έχουμε την πολυτέλεια να περιμένουμε. Η απάντηση είναι να μάθουμε να μοιραζόμαστε, να συνεργαζόμαστε, και να οργανωνόμαστε σε αυτό που αποκαλώ “Κοινωνία της Πεταλούδας.” Συλλογικά νομίσματα και ανταλλακτικά συστήματα παρέχουν μία ουσιώδη εργαλειοθήκη για την ενδυνάμωση κοινωνίας και ατόμου, αλλά πρέπει να σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να μάς κάνουν λιγότερο εξαρτημένους από το πολιτικό χρήμα και τις τράπεζες. Τα ιδιωτικά ανταλλακτικά μέσα οφείλουν να εκδίδονται στη βάση της δημιουργούμενης αξίας και να ανταλλάσσονται από τους τοπικούς παραγωγούς, ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά κάθε οικονομίας. Αυτό σημαίνει ότι ένα νόμισμα πρέπει να *ξοδεύεται* μέσα στην κυκλοφορία, *όχι να πωλείται* για χρήμα. Είναι δυνατό να οργανωθεί μία εντελώς διαφορετική δομή χρηματική, τραπεζική και χρηματοδοτική, ελεύθερη από τόκο, αποκεντρωμένη, και ελεγχόμενη, όχι από τράπεζες και κεντρικές κυβερνήσεις, αλλά από άτομα και επιχειρήσεις που συσχετίζονται και αυτοοργανώνονται σε δίκτυα με εμπόριο χωρίς ρευστό χρήμα.

Εν συντομία, κάθε ομάδα ανθρώπων μπορεί να οργανωθεί, για να καταμερίσουν μεταξύ τους το δικό τους συλλογικό πιστωτικό δυναμικό, χωρίς τόκο. Επί της ουσίας, αυτό είναι μία προέκταση της κοινής επιχειρηματικής πρακτικής για πώληση με ανοιχτό λογαριασμό, του τύπου “σού στέλνω τα αγαθά τώρα και εσύ μπορείς να με πληρώσεις αργότερα”, παρεκτός του ότι είναι οργανωμένη όχι αμφίπλευρα αλλά μέσα στο πλαίσιο μιας κοινότητας με πολλούς αγοραστές και πωλητές. Υλοποιημένα σε μία κλίμακα αρκετά μεγάλη που περιλαμβάνει ευρεία κλίμακα αγαθών και υπηρεσιών, τέτοια συστήματα μπορούν να αποφύγουν τις δυσλειτουργίες τις σύμφυτες στο συμβατικό χρήμα και τις τράπεζες. Ανοίγουν το δρόμο σε περισσότερο αρμονικές και αμοιβαία ωφέλιμες σχέσεις, που στρώνουν το δρόμο της αληθινής οικονομικής δημοκρατίας.

Αμοιβαία Απαλοιφή Χρέους – Εμπόριο Χωρίς Ρευστό

Η προσέγγιση αυτή δεν είναι ένα όραμα με φρούδες ελπίδες. Είναι αποδεδειγμένη και καλά τεκμηριωμένη. Γνωστή ως αμοιβαία πιστωτική απαλοιφή (mutual credit clearing), είναι μία διαδικασία που χρησιμοποιείται από εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις στον κόσμο, που είναι μέλη εμπορικών συνασπισμών αντιπραγματισμού (barter), που παρέχουν την αναγκαία λογιστική και λοιπές υπηρεσίες για εμπόριο χωρίς ρευστό χρήμα. Σε αυτή τη διαδικασία, τα πράγματα που πουλάς πληρώνουν τα πράγματα που αγοράζεις χωρίς τη χρήση χρήματος ως ενδιάμεσου μέσου ανταλλαγής. Αντί να κυνηγάς δολάρια, χρησιμοποιείς ό,τι έχεις για να πληρώσεις για αυτά που χρειάζεσαι.

Σε αντιπαράθεση με τον παραδοσιακό αντιπραγματισμό, ο οποίος εξαρτάται από μία σύμπτωση αναγκών μεταξύ δύο εμπορευομένων που ο καθένας έχει κάτι που ο άλλος θέλει, η αμοιβαία πιστωτική απαλοιφή παρέχει μία λογιστική για εμπορικές μονάδες (trade credits), ένα είδος εσωτερικού νομίσματος, το οποίο επιτρέπει στους εμπορευομένους να πωλούν σε άλλα μέλη και να αγοράζουν από άλλα. Κατά τις αναφορές υπάρχουν περισσότερες από 400.000 εταιρείες σε όλον τον κόσμο, ο οποίες, με αυτόν τον τρόπο, εμπορεύονται περισσότερο από 12 εκατ. αξίας σε δολάρια αγαθά και υπηρεσίες ετησίως χωρίς τη χρήση κανενός εθνικού νομίσματος.

Ίσως το καλύτερο παράδειγμα ανταλλαγής με πιστωτική απαλοιφή που λειτούργησε επιτυχώς για μεγάλη περίοδο, είναι το WIR Economic Circle Cooperative (WIR, μία συντόμευση για το “Wirtschaftsring-Genossenschaft”, είναι η γερμανική λέξη για το “εμείς”). Ιδρύθηκε στην Ελβετία κατά την περίοδο της Μεγάλης Ύφεσης ως ένας οργανισμός αυτο-βοήθειας. Το WIR παρείχε στις επιχειρήσεις-μέλη ένα μέσο να συνεχίσουν να αγοράζουν και να πωλούν ο ένας στον άλλον παρά την έλλειψη των κυκλοφορούντων ελβετικών φράγκων. Τα τελευταία τρία τέταρτα ενός αιώνα, σε καλούς και κακούς καιρούς, το WIR (τώρα γνωστό ως η Τράπεζα WIR) συνέχισε να ακμάζει. Τα άνω των 60.000 μέλη του σε όλη την Ελβετία εμπορεύονται περίπου 2 εκατ. δολάρια αξίας αγαθά και υπηρεσίες κάθε χρόνο, πληρώνοντας ο ένας τον άλλον όχι με επίσημο χρήμα αλλά με τις δικές τους λογιστικές μονάδες, τις “μονάδες WIR”.

Το Κοινό Πιστωτικό Απόθεμα: Μία Ειρηνική Επανάσταση Για Μια Πιο Ευτυχισμένη Κοινωνία

Ο σκοπός κάθε δικτύου, φυσικά, είναι να επιτύχει μία ικανοποιητική κλίμακα χρησιμότητας. Όσο μεγαλύτερο το δίκτυο, τόσο περισσότερες ευκαιρίες παρέχει για αχρήματες συναλλαγές. Στα αρχικά στάδια, ίσως χρειάζεται βοήθεια για την εύρεση ευκαιριών, αλλά καθώς τα μέλη ανακαλύπτουν ο ένας τον άλλον και μαθαίνουν τι έχει να προσφέρει ο καθένας, τα οφέλη της συμμετοχής γίνονται όλο και πιο φανερά και ελκυστικά. Σαν το Facebook, το Twitter, το MySpace και άλλα δίκτυα που είναι κοινωνικά με την στενή έννοια, τα δίκτυα αχρήματων συναλλαγών τελικά θα αυξηθούν εκθετικά – κι αυτό θα σημάνει μια επαναστατική αλλαγή στην πολιτική αλλά και την οικονομική δύναμη. Θα είναι μια ήσυχη και ειρηνική επανάσταση που θα έρθει, όχι με διαδηλώσεις στους δρόμους ή με εκστρατείες πολιτικών που υπηρετούν διαφορετικά αφεντικά, αλλά με το να δουλέψουμε μαζί για να ασκήσουμε τη δύναμη που είναι ήδη δική μας – να εφαρμόσουμε τους πόρους που έχουμε για να στηρίξουμε την παραγωγικότητα ο καθένας του άλλου και να αποδώσουμε την πίστη εκεί που αυτή η πίστη οφείλει να αποδοθεί.

Με τη συμμετοχή σε ένα ανταλλακτικό δίκτυο που είναι ανοικτό, διαφανές και δημοκρατικό, τα μέλη απολαμβάνουν τα παρακάτω οφέλη:

- Μία αξιόπιστη πηγή πιστωτικής αξίας που είναι ελεύθερη από τόκο και ελεγχόμενη από την κοινότητα.
- Μικρότερη ανάγκη για σπάνια δολάρια, ευρώ, λίρες, γιεν, ή άλλο πολιτικό χρήμα.
- Ένα σταθερό και βιώσιμο μέσο πληρωμής.
- Αυξημένες πωλήσεις.
- Ένα πιστό πελατολόγιο.
- Αξιόπιστους προμηθευτές.
- Μία περισσότερο ακμάζουσα και αξιοβίωτη κοινότητα.

Τι απαιτείται ώστε τα δίκτυα αμοιβαίας πιστωτικής απαλοιφής να πολλαπλασιαστούν όπως συνέβη με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Αυτό είναι κεντρικό ερώτημα και η απάντηση σε αυτό έχει διαφύγει της προσοχής. Ενώ το WIR είχε προφανή επιτυχία, φαίνεται ότι σκοπίμως περιορίστηκε για να μη μεταδοθεί έξω από τα ελβετικά σύνορα. Και παρά το ότι ο εμπορικός “αντιπραγματισμός” είναι ήδη σημαντικός και διαρκώς αυξάνει για τουλάχιστον 40 χρόνια, ο όγκος του εξακολουθεί να είναι μικρός σε σχέση με τη συνολική εμπορική δραστηριότητα.

Έτσι όπως λειτουργούν σήμερα, οι εμπορικοί συνασπισμοί είναι αυτοπεριοριζόμενοι και τυπικά επιβάλλουν σημαντικά βάρη στα μέλη τους, όπως επαχθή τέλη για συμμετοχή, αποκλειστικότητα συμμετοχής, περιοριστικό εύρος αγαθών και υπηρεσιών σε κάθε κλίμακα εφαρμογής, χρήση λογισμικού με δικαιώματα, και ανεπαρκείς λειτουργικές προδιαγραφές που περιορίζουν την ικανότητα των μελών ενός συνασπισμού να συναλλαχθούν με τα μέλη άλλων.

Πρακτικά όλοι οι εμπορικοί συνασπισμοί είναι μικροί, τοπικοί, και λειτουργούν ως επιχειρήσεις με σκοπό το κέρδος. Η μικρή κλίμακα, ο τοπικός έλεγχος και το ανεξάρτητο επιχειρείν είναι όλα επιθυμητά χαρακτηριστικά, αλλά όταν έρχεται η ώρα να φτιαχτεί ένα νέο ανταλλακτικό σύστημα, απαιτείται κάτι παραπάνω. Αυτό που τώρα χρειάζεται ο κόσμος είναι ένα μέσο πληρωμής που ελέγχεται τοπικά αλλά είναι πλανητικά χρήσιμο. Με άλλα λόγια, να δοθεί η δυνατότητα στα μέλη ενός τοπικού δικτύου να συναλλαχθούν με μέλη άλλων δικτύων εύκολα και φθηνά, με μικρό ή χωρίς ρίσκο.

Αυτά είναι τα πράγματα που πιστεύω ότι απαιτούνται για να πολλαπλασιαστεί το εμπόριο χωρίς ρευστό βάσει της αμοιβαίας απαλοιφής χρέους:

1. Τα μέλη χρειάζεται να προσφέρουν στο δίκτυο, όχι μόνο τις αργές εμπορικές και ακριβές υπηρεσίες, αλλά όλο το εύρος των αγαθών και υπηρεσιών τους στις συνήθεις καθημερινές τιμές. Αυτό θα διασφαλίσει την αξία των εσωτερικών πιστωτικών μονάδων και θα τις κάνει πραγματικά χρήσιμες.
2. Εν είδει “μεταφορέα χύδην φορτίου”, τα ανταλλακτικά δίκτυα πρέπει να έχουν ανοιχτή τη δυνατότητα μέλους σε όλους με περιορισμένες απαιτήσεις.
3. Τα πιστωτικά όρια (όρια πιστωτικού προνομίου), ωστόσο, πρέπει να προσδιορίζονται αναλόγως με την ικανότητα κάθε μέλους και τη διάθεσή του να ανταποδώσει, μετρημένα π.χ. βάσει του όγκου πωλήσεων μέσα στο δίκτυο.
4. Τα ανταλλακτικά δίκτυα πρέπει να λειτουργούνται για και από τα μέλη με τρόπο διαφανή, ανοιχτό και ευαίσθητο.
5. Τα μέλη πρέπει να ασκούν τα καθήκοντά τους σχετικά με τις αβλεψίες και την εποπτεία από εκείνους που έχουν αναλάβει τη διαχείριση του συστήματος ανταλλαγών.
6. Πρέπει να υπάρχει κάποια προτυποποίηση στη λειτουργία του συστήματος ανταλλαγών για τη διασφάλιση ότι οι εσωτερικές πιστωτικές μονάδες κατέχουν συγκρίσιμη αξία.

Ενώσω τα συστήματα ανταλλαγών κατακτούν αυτές τις διαστάσεις σχεδιασμού και λειτουργίας, θα γίνονται πρότυπα για άλλα να ακολουθήσουν. Τότε θα αρχίσει η φάση της γρήγορης ανάπτυξης, οδηγώντας σε ένα πλανητικό δίκτυο σχέσεων τύπου διαδικτύου, που θα κάνει το

χρήμα απαρχαιωμένο και θα μάς δώσει τη δυνατότητα για να εμφανιστεί μια κοινωνία περισσότερο ελεύθερη και περισσότερο αρμονική.

Αναφορές

Greco, Jr., Thomas H. (2009): *The End of Money and the Future of Civilization*.

Greco, Jr., Thomas H., and Megalli, Theo, (2005): *An Annotated Précis, Review, and Critique of Prof. Tobias Studer's WIR and the Swiss National Economy*.

<http://reinventingmoney.com/documents/StuderbookCritique.pdf>

Riegel, E. C. (1973) *Flight From Inflation*.

Ιστοτόποι: *Beyond Money*, <http://beyondmoney.net>, and *Reinventing Money*, <http://reinventingmoney.com>.

Βίντεο: *The Essence of Money: A Medieval Tale*, available at, http://www.digitalcoin.info/The_Essence_of_Money.html, or, <http://www.youtube.com/watch?v=qBX-jaxMneo>

Το Χρήμα ως Χρέος: <http://www.moneyasdebt.net/>

Αναφορά-βίντεο, της WIR Bank: http://www.atcoop.com/WIR_Video_3.htm

Για τον συγγραφέα

Ο **Thomas H. Greco, Jr.** είναι συγγραφέας, ειδικός δικτύων και σύμβουλος, με ειδίκευση στη νομισματική θεωρία και ιστορία, τα συστήματα πιστωτικής απαλοιφής, τα συμπληρωματικά νομίσματα και την κοινωνική οικονομική ανάπτυξη. Πρώην μηχανικός, επιχειρηματίας, και καθηγητής σε κολέγιο, θεωρείται αυθεντία στις προσεγγίσεις ελεύθερης αγοράς στις νομισματικές και οικονομικές καινοτομίες και είναι περιζήτητος σύμβουλος και ομιλητής σε συνέδρια διεθνώς. Έγραψε πολλά άρθρα και βιβλία, μεταξύ αυτών *The End of Money and the Future of Civilization* (2009), *Money: Understanding and Creating Alternatives to Legal Tender* (2001), *New Money for Healthy Communities* (1994), and *Money and Debt: a Solution to the Global Crisis* (1990). Οι ιστοτόποι του, www.beyondmoney.net και www.reinventingmoney.com, προσφέρουν έναν πλούτο πληροφορίας στα στάδια της αλληλεπίδρασης του χρήματος, της χρηματοδότησης, της πολιτικής και της οικονομίας, και δίνουν λεπτομερείς εξηγήσεις και συνταγές δράσης για κοινότητες, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις.

Σημείωση του μεταφραστή (translator's note)

Στην προσπάθεια για πιστή απόδοση στην ελληνική του όρου "credit commons", ζήτησα από τον συγγραφέα να μου διευκρινίσει την έννοια. Η έννοια των "commons" είναι μία έννοια ταυτόχρονα ιστορική αλλά και αναπτυσσόμενη στον σύγχρονο κόσμο.

Προέρχεται από παλιές εποχές όταν υπήρχαν κομμάτια γης που δεν ανήκαν σε ιδιωτικά χέρια, αλλά όλοι είχαν πρόσβαση σε αυτά. Οι χωρικοί μπορούσαν να βοσκήσουν τα ζώα τους, να συλλέξουν ξύλο, τροφή και όλα τα φυσικά αγαθά κλπ., χωρίς μεν η πρόσβαση να είναι απεριόριστη αλλά οι κανόνες που υπήρχαν διαμορφώνονταν συνεχώς και συλλογικά από τους ανθρώπους που είχαν την πρόσβαση. Στη σύγχρονη σύλληψή του, ο όρος αποδίδει “όλα αυτά που ανήκουν σε όλους μαζί”, με παραδείγματα τον αέρα, το νερό, τα πάρκα, τις βιβλιοθήκες, τους δρόμους, τη δημόσια ασφάλεια, τις κοινωφελείς υπηρεσίες, τα εθνικά πάρκα και τις προστατευόμενες περιοχές, την Wikipedia και το Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα, τους χορούς και τη μόδα, την βιοποικιλότητα, τα γραπτά κείμενα των θρησκειών και τη μυθολογία, τις τράπεζες αίματος, τις συνταγές μαγειρικής, τα μουσεία, τις αστικές πρωτοβουλίες, τους ωκεανούς, την Ανταρκτική και την στρατόσφαιρα. Υπάρχουν βιβλία και ιστότοποι αφιερωμένοι στον ορισμό των Κοινών Πόρων και την ανάλυση της σημασίας τους στην κοινωνία των πολιτών, όπως ο <http://onthecommons.org/> και ο <http://www.wealthofthecommons.org/> που είναι μία εκτενής ανθολογία κειμένων για την προσδοκία λύσεων για όλον τον κόσμο με βάση τους Κοινούς Πόρους. Ο συγγραφέας λοιπόν, θεωρεί τους *Κοινούς Πόρους* (commons) ως “όλα γύρω μας εκείνα, που είναι δώρα της φύσης, που δεν προέκυψαν από τις προσπάθειες συγκεκριμένων ατόμων ή ομάδων, που κληρονομήθηκαν από το παρελθόν, και τα οποία πρέπει να διαχειριστούν για το κοινό καλό και όχι για ιδιωτικό όφελος”, και τους *Κοινούς Πιστωτικούς Πόρους* (credit commons) ως μία έννοια που βοηθά να δούμε ότι η *κοινή οικονομική πίστη* είναι αυτή που στηρίζει κάθε εθνικό και διεθνές νόμισμα, και ότι όταν μία τράπεζα ή κυβέρνηση δημιουργεί χρήμα που ξοδεύεται στην κυκλοφορία, όλοι σε αυτή τη δικαιοδοσία (π.χ. ζώνη του ευρώ) υποχρεώνονται να δίδουν πραγματική αξία (αγαθά και υπηρεσίες) και να δέχονται αυτή την αξία ως πληρωμή. Όσον αφορά τον όρο *Κοινωνία της Πεταλούδας*, ο συγγραφέας διευκρινίζει τον όρο στο βιβλίο *The End of Money and the Future of Civilization* (2009, Το Τέλος του Χρήματος και το Μέλλον του Πολιτισμού), όπου παρομοιάζει τη σύγχρονη κοινωνική ολική κρίση με την “κρίση” που περνά η προνύμφη, όταν με μία εσωτερική αναμορφωτική διαδικασία περνά από το στάδιο της προνύμφης στο στάδιο του ενήλικου εντόμου, “πεθαίνοντας” αλλά και ταυτόχρονα ξεκινώντας μια νέα ζωή ως ένα όμορφο έντομο γεμάτο χρώματα.